

На основу члана 245. став 5. Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/09 и 53/10),
Министар за инфраструктуру и енергетику доноси

ПРАВИЛНИК
о начину коришћења тахографа
„Службени гласник РС”, број 43 од 14. јуна 2011. године

Правилник је ступио на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, односно 22. јуна 2011. године, осим одредаба које се односе на коришћење картица возача и картица превозника, као и на преузимање података са дигиталног тахографа, које се примењују од 1. марта 2012. године (види члан 25. Правилника).

Аналогни тахографи који се налазе у употреби са националним ознакама одобрења В-03-001, В-03-006, В-03-010, В-03-014 и В-03-016 могу да се користе до истека уверења, односно најкасније до 31. децембра 2012. године (види члан 24. Правилника).

Члан 1.

Овим правилником уређује се начин употребе и коришћења тахографа уграђених у моторна возила.

Члан 2.

Поједини изрази, у смислу овог правилника, имају следеће значење, и то:

- 1) „*активности возача*” јесу радње које возач обавља током дневног времена управљања, а обухватају управљање возилом, остале послове, расположивост и одмор возача;
- 2) „*време управљања возилом*” је трајање управљања моторним возилом, односно скупом возила које се евидентира аутоматски, полуаутоматски или ручно на начин утврђен овим правилником;
- 3) „*остало радно време*” је време током кога возач обавља остале послове осим управљања возилом;
- 4) „*време расположивости*” је време током кога је возач расположив, односно у приправности, тако да не мора да буде на свом радном месту, док чека да започне или да настави са управљањем возилом или обављањем осталих послова, осим пауза, дневних и недељних одмора, а обухвата: време када возач прати возило које се превози трајектом или возом, време чекања на граничним прелазима и приликом забрана кретања возила, а у случају вишечланих посада време проведено на седишту или лејају у кабини возила у покрету;
- 5) „*време одмора*” је непрекидни временски период током кога возач користи дневни, недељни одмор или надокнаду скраћеног недељног одмора, односно може слободно да располаже својим временом;
- 6) „*дневно време управљања*” је укупно време управљања возилом између завршетка једног и почетка наредног дневног одмора, односно између дневног и недељног одмора;
- 7) „*тахографски листић*” је листић предвиђен за евидентирање и чување евидентираних записа, који се поставља у аналогни тахограф и по коме се обавља континуално бележење предвиђених записа;
- 8) „*меморијска картица*” је носач података намењен за евидентирање, пренос и чување података, који се користи у дигиталном тахографу, а може бити:

картица возача, картица надзорних органа, картица радионице и картица превозника;

- 9) „картица возача” је меморијска картица која се издаје возачу и идентификује возача у комуникацији са дигиталним тахографом, а омогућава чување података о активностима возача најмање за текући дан и претходних 28 дана у којима је било активности возача;
- 10) „неважећа картица” је неодговарајућа картица, која није предвиђена у систему дигиталног тахографа, или одговарајућа картица са грешком или картица која није задовољила иницијалну проверу, односно картица чији датум почетка важности још није наступио или чији је рок важности истекао;
- 11) „преузимање података” је копирање са дигиталним потписом дела или комплетних података који се налазе у меморији дигиталног тахографа или меморијске картице;
- 12) „догађај” је неуобичајена активност коју региструје дигитални тахограф, а која може бити последица покушаја злоупотребе;
- 13) „грешка” је неуобичајена активност коју региструје дигитални тахограф, а која може бити последица неисправности или отказа комплетног дигиталног тахографа или неког његовог дела;
- 14) „испис” је штампани извештај из дигиталног тахографа, који може да буде: дневни испис за возило, дневни испис са картице возача, догађаји и грешке са возила, догађаји и грешке са картице возача или испис прекорачења брзине, као и други извештаји;
- 15) „константа тахографа” је нумеричка карактеристика која даје вредност улазног сигнала неопходног за приказ и евидентирање записа пређеног пута од 1 километра; ова константа се изражава или у броју обртаја по километру ($k = \dots \text{obrt/km}$) или у броју импулса по километру ($k = \dots \text{imp/km}$);
- 16) „карактеристични коефицијент возила” је нумеричка карактеристика која даје вредност излазног сигнала који емитује део возила који је повезан са тахографом (главно вратило мењачког преносника) док возило прелази пут од једног измереног километра у нормалним условима испитивања; овај коефицијент се изражава у броју обртаја по километру ($w = \dots \text{obrt/km}$) или броју импулса по километру ($w = \dots \text{imp/km}$);
- 17) „ефективни обим точка” је просечан пређени пут који остваре погонски точкови током једног пуног обрта. Мерење пређеног пута се обавља у нормалним условима испитивања и изражава се на следећи начин: $l = \dots \text{mm}$;
- 18) „универзално време (UTC)” је време које одговара нултој временској зони, односно времену по меридијану Гринича, а по коме се евидентирају активности возача.

Члан 3.

Под аналогним тахографом, у смислу овог правилника, подразумева се уређај који показује и бележи:

- 1) пређени пут возила;
- 2) брзину возила;
- 3) активности возача;
- 4) отварање кућишта, односно вађење тахографског листића.

Ако аналогни тахограф има могућност бележења активности вишечлане посаде, односно два возача, мора да постоји могућност да на два одвојена

тахографска листића, истовремено али одвојено, записује податке о активности сваког од возача.

Члан 4.

Под дигиталним тахографом подразумева се уређај који бележи, чува, приказује, штампа податке и омогућава преузимање података о:

- 1) пређеном путу возила;
- 2) брзини возила;
- 3) активностима возача;
- 4) ручним уносима возача (о местима где започиње односно завршава дневно време управљања, активностима возача и ванредним околностима);
- 5) закључавању података од стране превозника;
- 6) обављеним контролама;
- 7) догађајима и/или грешкама;
- 8) интерним проверама функционалности;
- 9) читавањима података из сопствене меморије;
- 10) бележењу и чувању података у сопственој меморији;
- 11) читавању података са меморијских картица;
- 12) бележењу и чувању података у меморији меморијске картице;
- 13) приказивању података на дисплеју;
- 14) штампању података;
- 15) упозорењима;
- 16) преузимању података на екстерне медије;
- 17) слању података на спољне показне уређаје;
- 18) калибрацији;
- 19) подешавању времена.

Члан 5.

Коришћење тахографа подразумева правовремену употребу:

- 1) преклопника или тастера којима се евидентирају активности возача у возилу у које је уграђен аналогни тахограф, и то:
 - (1) за време управљања возилом – под знаком ☉,
 - (2) за остало радно време – под знаком ✖,
 - (3) за време расположивости – под знаком ☑,
 - (4) за паузе и одморе – под знаком H;
- 2) тастера којима се евидентирају активности возача у возилу у које је уграђен дигитални тахограф, и то:
 - (1) за време управљања возилом – под знаком ☉,
 - (2) за остало радно време – под знаком ✖,
 - (3) за време расположивости – под знаком ☑,
 - (4) за паузе и одморе – под знаком H.

Члан 6.

Ако је у возило уграђен аналогни тахограф у тахограф се правилно умеће одговарајући тахографски листић на почетку дневног времена управљања, тако да се показивање сата и запис времена на листићу подударују и да су у реалном времену.

Кућиште аналогног тахографа у коме су смештени тахографски листићи и механизам за подешавање сата, обезбеђују се закључавањем браве по уметању потребних тахографских листића.

Ако аналогни тахограф има могућност евидентирања података за два возача, односно за возача и сувозача, возач који управља возилом умеће свој тахографски листић на место предвиђено за возача 1, док сувозач умеће свој тахографски листић на место предвиђено за возача 2, на одговарајући начин.

У возилу у које је уграђен аналогни тахограф који има могућност евидентирања података за једног возача не сме се налазити вишечлана посада, односно тај тахограф и тахографски листић може да користи само један возач.

Одговарајући тахографски листић из става 1. овог члана је листић који има:

- 1) одобрење типа;
- 2) одштампану ознаку типа тахографа („е” ознаку и прве две цифре у наставку) у којима листић може да се користи;
- 3) горњу границу мерног опсега брзине која се поклапа са највећом дозвољеном брзином тахографа.

Члан 7.

Ако је у возило уграђен дигитални тахограф у тахограф се умеће картица возача на почетку дневног времена управљања.

Ако се у возилу у које је уграђен дигитални тахограф налази вишечлана посада, сваки од возача умеће своју картицу возача у одговарајући читач картица дигиталног тахографа.

На почетку и по завршетку управљања возилом, у које је уграђен дигитални тахограф, уноси се место, односно стандардна словна ознака државе у којој се возило у том тренутку налази.

Унос места где започиње односно завршава дневно време управљања може се извршити и без коришћења меморијске картице, као и у другом тренутку – у односу на тренутак уметања или вађења меморијске картице.

Члан 8.

Ако возач започне и заврши дневно време управљања на једном возилу у које је уграђен аналогни тахограф, на предњој страни тахографског листића уносе се следећи подаци, и то:

- 1) на почетку дневног времена управљања:
 - (1) презиме и име возача,
 - (2) датум и место почетка коришћења листића,
 - (3) регистарска ознака возила,
 - (4) стање на одометру;
- 2) по завршетку дневног времена управљања закључује се ручни унос на предњој страни тахографског листића, односно:
 - (1) датум и место завршетка коришћења листића,
 - (2) стање на одометру,
 - (3) пређени пут (разлика стања одометра по завршетку и на почетку дневног времена управљања).

Члан 9.

Ако возач започне и заврши дневно време управљања на више од једног возила у које су уграђени аналогни тахографи, на исти тахографски листић, под условом да испуњени услови из члана 6. став 5. уносе се следећи подаци, и то:

- 1) на почетку дневног времена управљања, на предњој страни тахографског листића:
 - (1) презиме и име возача,
 - (2) датум и место почетка коришћења листића,
 - (3) регистарска ознака возила,
 - (4) стање на одометру;
- 2) по завршетку управљања првим возилом, на предњој страни тахографског листића:
 - (1) стање на одометру,
 - (2) пређени пут (разлика стања одометра по завршетку управљања возилом и на почетку дневног времена управљања);
- 3) на почетку управљања сваким наредним возилом, на задњој страни тахографског листића:
 - (1) време почетка управљања возилом,
 - (2) регистарска ознака возила,
 - (3) стање на одометру;
- 4) по завршетку управљања сваким наредним возилом на задњој страни тахографског листића:
 - (1) стање на одометру,
 - (2) пређени пут (разлика стања одометра по завршетку управљања возилом и на почетку управљања возилом).

Члан 10.

Ако возач започне дневно време управљања на возилу у којем је уграђен дигитални тахограф и наставља управљање возилом у којем је уграђен аналогни тахограф, приликом завршетка управљања возилом са дигиталним тахографом дужан је да одштампа дневни испис са картице возача и носи га са собом до завршетка дневног времена управљања.

Члан 11.

Ако возач започне дневно време управљања на возилу у којем је уграђен аналогни тахограф и наставља управљање возилом у којем је уграђен дигитални тахограф, приликом завршетка управљања возилом са аналогним тахографом дужан је да закључи ручни унос на тахографском листићу и носи га са собом.

Члан 12.

Ако возач започне и заврши дневно време управљања на једном односно више возила у која је уграђен дигитални тахограф, дужан је да на почетку управљања возилом помоћу апликације за ручни унос возач уноси податке о активности возача (остало радно време, време расположивости и време одмора) и то рачунајући од последњег коришћења картице возача.

Изузетно од става 1. овог члана, возач није дужан да унесе активности возача уколико није напуштао возило, односно вадио картицу возача из дигиталног тахографа.

Члан 13.

Када се возило покрене, дигитални тахограф (користи се тако да) непрекидно и аутоматски евидентира активност управљања возилом за возача, односно расположивост за сувозача.

За време управљања возилом разликују се два статуса, и то:

- 1) управљање возилом вишечлане посаде који се означава симболом , ако се у читачима картица дигиталног тахографа налазе две картице возача;
- 2) самостално управљање возилом, у било ком другом случају.

Возач и сувозач самостално, односно ручно бирају следеће активности на дигиталном тахографу, и то:

- 1) остале послове;
- 2) расположивост;
- 3) паузе и одморе.

Када се возило заустави, односно када мирује, активност коју ће дигитални тахограф аутоматски изабрати за возача је остали послови.

Активност коју возач изабере у року од 120 секунди од заустављања возила евидентира се на дигиталном тахографу као активност која траје од тренутка заустављања возила.

Члан 14.

По уметању картице возача дигитални тахограф подсећа возача о датуму и времену његовог последњег вађења картице возача и захтева од њега избор да ли тренутно уметање картице возача представља наставак дневног времена управљања, односно омогућава власнику картице да изврши ручни унос активности возача, по хронолошком редоследу и без преклапања од последњег вађења до тренутног уметања картице.

Возач, надзорни орган или предузеће може да употребом сопствене картице, односно без картице да изврши промену универзалног времена на дигиталном тахографу највише за један минут у року од седам дана.

Возач или корисник, односно друго овлашћено лице може меморијску картицу извадити из дигиталног тахографа само уколико возило мирује и пошто су на њој сачувани сви релевантни подаци.

Вађење меморијске картице врши се на изричит захтев – давањем одговарајућег налога, односно команде.

Неважећу картицу возач или корисник, односно друго овлашћено лице могу да користе само за приказивање, штампање или преузимање података који су на њој меморисани.

Члан 15.

У возилу се мора налазити довољан број тахографских листића уколико је у возило уграђен аналогни тахограф, односно довољно термалног папира за испис ако је у возило уграђен дигитални тахограф.

Термални папир који се користи за испис мора бити одобреног модела предвиђеног за коришћење у дигиталном тахографу уграђеном у возило.

Запис на тахографском листићу мора бити читљив, разумљив и неизбрисив.

Тахографски листићи и исписи морају се чувати по хронолошком реду и у читљивом облику најмање две године након датума њиховог коришћења.

Сви подаци са тахографа возила у која је уграђен дигитални тахограф и картице возача, морају се редовно преузимати и чувати најмање 24 месеца након њиховог евидентирања.

Под редовним преузимањем података са дигиталног тахографа сматра се преузимање података најмање једном у 60 дана, а са картица возача најмање једном током 21 дана у којима је возач управљао возилом.

Члан 16.

Непрописно коришћење аналогног тахографа подразумева:

- 1) управљање возилом без тахографског листића;
- 2) да се тахографски листић возача налази на месту предвиђеном за другог возача, односно сувозача;
- 3) да се тахографски листић сувозача или другог лица које није присутно у возилу налази на месту предвиђеном за возача;
- 4) фалсификовање, брисање или уништавање података евидентираних на тахографском листићу;
- 5) покушај злоупотребе или манипулације.

Члан 17.

Непрописно коришћење дигиталног тахографа подразумева:

- 1) управљање возилом без картице или са неважећом картицом возача;
- 2) истовремено коришћење недозвољене комбинације меморијских картица (картица надзорних органа и картица превозника са свим картицама осим са картицом возача);
- 3) уметање меморијске картице током управљања возилом;
- 4) вађење картице пре него што су сви релевантни подаци уписани/пребачени на меморијску картицу;
- 5) фалсификовање, брисање или уништавање података меморисаних у дигиталном тахографу или на картици возача, као и на исписима из дигиталног тахографа;
- 6) покушај сигурносне злоупотребе или манипулације.

Члан 18.

Не смеју се користити задрљани или оштећени тахографски листићи.

У случају оштећења тахографског листића који на себи има евидентиране податке, возач прилаже оштећени листић уз резервни тахографски листић или одговарајући листић који се користи у сврху замене.

Тахографски листић не вади се из тахографа пре завршетка дневног времена управљања осим ако то није наложено током контроле надзорних органа.

Тахографски листићи смеју се користити најдуже током временског периода за који су предвиђени.

Ако возач започиње коришћење дневног или недељног одмора и постоји ризик да током овог времена одмора тахографски листић буде у аналогном тахографу дуже од 24 часа, да не би прекидао време одмора, промену листића може да изврши пре истека 24 часа.

Ако, услед напуштања и удаљености од возила, возач није у стању да користи тахограф, активности возача, осим управљања возилом уносе се на тахографски листић, ручно на полеђини тахографског листића, читко и без прљања листића –

ако је у возило уграђен аналогни тахограф, или на картицу возача коришћењем апликације за ручни унос – ако је у возило уграђен дигитални тахограф.

Ако се у возилу користи тахографски листић са могућношћу записивања броја обртаја, тада се на посебан тахографски листић, који има ту могућност, након попуњавања свих података, на полеђини, у за то предвиђеној рубрици, уписују активности возача и такав помоћни листић везује се са тахографским листићем који се користи у возилу.

Члан 19.

Ако се картица возача оштети, возач је дужан да штампа и, уз оштећену картицу, прилажи дневни испис за возило.

Нестанак (губитак или крађа) картице возача мора да се пријави најближој полицијској управи у најкраћем могућем року.

У случају оштећења, неисправности или нестанка (губитка или крађе) меморијске картице, возач у року од седам дана подноси захтев за издавање дупликата Агенцији за безбедност саобраћаја. У том случају, возач може да управља возилом са уграђеним дигиталним тахографом без картице возача најдуже током 15 дана, под условом да поднесе доказ да картицу возача не може да пружи на увид нити да користи током овог периода.

Картица возача сме да се користи најдуже током рока њене важности.

Члан 20.

У току коришћења аналогног тахографа корисник је дужан да изврши преглед тахографа у радионици ако уочи да је прекорачено највеће дозвољено одступање:

- 1) пређеног пута од:
 - (1) ± 40 m за пут до 1000 m,
 - (2) ± 4 % за пут преко 1000 m;
- 2) брзине од ± 6 km/h;
- 3) времена од:
 - (1) ± 2 min током 24 часа,
 - (2) ± 10 min у току седам дана.

У току коришћења дигиталног тахографа корисник је дужан да изврши преглед тахографа 10у радионици ако уочи да је прекорачено највеће дозвољено одступање:

- 1) пређеног пута од највише 0,1 km и на путу од најмање 1000 m, које износи највише ± 4 %;
- 2) интервала од највише 1 km/h у опсегу од 0 до 220 km/h, које износи највише:
 - (1) ± 6 km/h, у току коришћења, узимајући у обзир одступање од:
 - ± 2 km/h због промене улазних параметара (димензија пнеуматика и др.),
 - ± 1 km/h због мерења током уградње и периодичних прегледа;

За брзине у опсегу од 20 до 180 km/h и за карактеристичне коефицијенте возила у опсегу од 4 000 до 25 000 imp/km, дигитални тахограф, при константној брзини, може највише да одступи ± 1 km/h.

Изузетно од ст. 2. и 3. овог члана, приликом чувања података о брзини дозвољено је додатно одступање брзине сачуване уз помоћ дигиталног тахографа од $\pm 0,5$ km/h.

Мерење времена на дигиталном тахографу мора да омогући евидентирање интервала од највише 1 s, и дозвољено је највеће временско одступање од ± 2 секунде у току 24 часа, под условима у којима је дато одобрење типа.

Члан 21.

Ако тахограф престане да ради или се утврди његова неисправност, тахограф се поправља у овлашћеној радионици, најкасније у року од седам дана од дана престанка рада, односно утврђивања неисправности.

Током периода у ком је аналогни тахограф ван употребе, односно неисправан, на полеђини тахографског листића бележе се сви подаци о активностима возача које тахограф више не евидентира или не штампа на исправан начин.

Ако се у аналогном тахографу из става 2. овог члана користи тахографски листић са могућношћу записа података о броју обртаја, ти подаци евидентирају се на начин утврђен у члану 18. став 7. овог правилника.

Током периода у ком је дигитални тахограф ван употребе, односно неисправан, на полеђини термалног папира за испис бележе се сви подаци о активностима возача које тахограф више не евидентира или не штампа на исправан начин и уписују подаци из којих се утврђује идентитет возача (име и презиме и број возачке дозволе или број картице возача), и потпис возача.

Ако је картица возача оштећена, неисправна или нестала (изгубљена или украдена), тада се:

- 1) на почетку времена управљања возилом штампа дневни испис са дигиталног тахографа (возила) и на његовој позадини уписују лични подаци возача (име и презиме и број возачке дозволе или број картице возача), укључујући и потпис возача;
- 2) по завршетку времена управљања возилом штампа дневни испис са дигиталног тахографа (возила) и на његовој позадини уписују лични подаци возача (име и презиме и број возачке дозволе или број картице возача), укључујући и потпис возача.

Члан 22.

Корисник тахографа уграђеног у возило може да употребљава, односно користи тахограф на којем је спроведен поступак прегледа у радионици, и то:

у року од једне године за аналогне, односно две године за дигиталне тахографе – од последњег прегледа;

- 1) након уградње тахографа у возило;
- 2) након оправке тахографа;
- 3) након промене димензије погонских точкова;
- 4) након промене регистрационе ознаке возила;
- 5) након уочавања било какве неисправности рада тахографа;
- 6) након уочавања одступања времена на тахографу од универзалног времена за више од 20 минута (важи само за дигиталне тахографе);
- 7) након упућивања на преглед од стране надлежног надзорног органа.

За време употребе, односно коришћења тахографа у возилу мора да се налази:

- 1) уверење о исправности тахографа, које издаје овлашћена радионица – радионица која има важећу дозволу издату од стране Агенције за безбедност саобраћаја;
- 2) одговарајућа натписна плочица или налепница за тахограф, која мора да садржи, најмање, следеће податке:
 - (1) име и адресу произвођача,
 - (2) серијски број и годину производње,
 - (3) ознаку типа тахографа,

- (4) константу тахографа у облику „ $k = \dots \text{obr/km}$ ” или „ $k = \dots \text{imp/km}$ ”,
(5) дозвољени угао нагиба ако је конструкционо потребан (са дозвољеном доњом и горњом границом);
- 3) одговарајућа информативна налепница, која мора да садржи, најмање, следеће податке:
- (1) име, адресу и ознаку радионице, која потврђује исправност тахографа и правилну уградњу,
(2) ефективни обим погонских точкава у облику „ $l = \dots \text{mm}$ ”,
(3) димензије пнеуматика,
(4) константу тахографа у облику „ $k = \dots \text{obr/km}$ ” или „ $k = \dots \text{imp/km}$ ” (само за дигиталне тахографе),
(5) коефицијент возила у облику „ $w = \dots \text{obr/km}$ ” или „ $w = \dots \text{imp/km}$ ”,
(6) број шасије возила на дигиталном тахографу, односно последњих 8 алфанумеричких карактера броја шасије возила на аналогном тахографу,
(7) серијски број тахографа,
(8) датум када је одређен коефицијент возила w и ефективни обим погонских точкава,
(9) брзина на коју је подешен граничник брзине (само за аналогне тахографе, уколико је граничник уграђен у возило).

Члан 23.

Ако овлашћено службено лице, приликом надзора на путу, захтева отварање аналогног тахографа и вађење текућег тахографског листића ради визуелне контроле, по завршетку контроле, дужно је да ту радњу овери, најмање, потписом на полеђини тахографског листића.

Ако се у поступку надзора утврди да је отворано кућиште тахографа тј. да су оштећене пломбе са оригиналним жигом произвођача тахографа или са жигом радионице која има дозволу за оправку тахографа, или се уочи постојање направе за манипулацију тахограф се, ради спровођења прегледа, шаље у радионицу за оправку тахографа.

Агенција за безбедност саобраћаја

Члан 24.

Аналогни тахографи који се налазе у употреби са националним ознакама одобрења В-03-001, В-03-006, В-03-010, В-03-014 и В-03-016 могу да се користе до истека уверења, односно најкасније до 31. децембра 2012. године.

Члан 25.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредаба које се односе на коришћење картица возача и картица превозника, као и на преузимање података са дигиталног тахографа, које се примењују од 1. марта 2012. године.

Број 110-00-10/2011-01
У Београду, 2. јуна 2011. године
Министар,
Милутин Мркоњић, с.р.